

університет. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 13-15.
 URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11314>.

2. Курепін В. М. Зупинимо пандемію: безпека і здоров'я на роботі можуть врятувати життя [Електронний ресурс] / В. М. Курепін : план конспект проведення занять з студентами МНАУ до Всесвітнього дня охорони праці / уклад. В.М. Курепін. - Електрон. текст. дані. – Миколаїв : МНАУ, 2020. – 8 с.
 URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/7019>.

3. Курепін В. М. Війна в Україні: як можна підтримати тривожних людей // Захист водних ресурсів - Глобальні виклики, загрози опустелювання територій, міжнародні зобов'язання держав світу : тези доповідей з щорічного тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 22 березня 2022 року. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 21-22. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11217>.

Науковий керівник:

Курепін В.М.,

канд.екон.наук, доцент

Миколаївський національний аграрний університет

РОЗРОБКА ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ІНСТРУКЦІЙ З ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ

Іваненко В.С.,

здобувач вищої освіти, інженерно-енергетичний факультет,

Бризгалов М.В.,

здобувач вищої освіти, інженерно-енергетичний факультет,

Миколаївський національний аграрний університет

Незважаючи на проблеми в економіці, сільське господарство України, на відміну від інших галузей народного господарства, постійно зростає. Продукція вітчизняного агропромислового комплексу (АПК) експортується, інвестиції в аграрний сектор економіки перевищили 60 млрд. грн., що сприяє енергійному розвитку галузі [1]. Наразі відмічається бум на сучасні технології, які є наслідком вливання в аграрну індустрію іноземного капіталу.

Інноваційні технології мають значний вплив на рівень безпеки та гігієни праці в галузі. Залучені з розвинутих країн, вони несуть в своїй основі не тільки економічну складову, але й інноваційну щодо досягнення максимального соціального ефекту для працівників, основним з яких є безпека та гігієна праці, робота в належних, безпечних, здорових умовах [2].

Але в діяльності мікропідприємств аграрного бізнесу з точки зору охорони праці присутні особливості, які не сприяють покращенню рівня умов і безпеки праці. На наш погляд це:

- відсутність фахівців з охорони праці (малий бізнес намагається вижити в умовах жорстокої конкуренції, що приводить до економії на персоналі, який буде займатися питаннями безпеки; на власній безпеці тощо);

- відсутність продуманої стратегії щодо попередження небезпек [3];

- вимушене сумісництво, коли із-за обмеженої кількості персоналу керівник та співробітники підприємства виконують різноманітні функціональні обов'язки (завантаженість не дає змогу приділити достатньо часу на вирішення питань безпеки;

- відсутність дієвих інструкцій з охорони праці.

На нашу думку питання про покращення умов і безпеки праці суб'єктів малого підприємництва аграрного бізнесу може бути вирішено в результаті розробки системи управління охороною праці, при якій достатньо уваги буде приділено розробці нормативно-правових актів з охорони праці, у тому числі інструкціям.

Сама інструкція з охорони праці на сільськогосподарському підприємстві це такий нормативний документ, що містить обов'язкові вимоги з охорони праці для працівників сільського господарства, а самі положення цієї інструкції регламентують питання охорони праці та гігієни під час виконання робіт в агропромисловому комплексі. Розробляються вони відповідно до Положення про розробку інструкцій з охорони праці; Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці; Правил охорони праці у сільськогосподарському виробництві [4].

Загалом, інструкція з питань охорони праці для підприємств аграрного бізнесу регламентує питання охорони праці під час виконання робіт при різних технологіях ведення господарства: рослинництва, тваринництва тощо. Це безпека при сівбі та садінні сільськогосподарських культур; догляді за рослинами та тваринами, збиранні врожаю, виконанні інших видів робіт з використанням техніки агропромислового комплексу та без неї.

Основним із загальних положень таких інструкцій в АПК, є те, що перед початком роботи працівник забезпечується спеціальним робочим одягом та взуттям, а також необхідними засобами індивідуального захисту, що відповідають виду виконуваних робіт за встановленими галузевими стандартами та нормами.

Проте, роботодавці, за різних причин, заощаджують на засобах індивідуального та колективного захисту працівників. Саме тому працівники можуть потрапити під дію шкідливих та небезпечних факторів при виконанні як робіт з підвищеною небезпекою, так і інших видів робіт [5]. Це роботи пов'язані з використанням пестицидами та ядохімікатами, коли працівнику видається непридатний для роботи респіратор чи спеціальний захисний одяг, або він працює взагалі без засобів захисту. При цьому на нього можуть діяти негативні фактори виробничого середовища: підвищена температура повітря (теплові удари); контакт з отруйними та небезпечними хімічними речовинами та їх сполуками (опіки при роботі) тощо. Всі ці питання повинні бути відображені в обов'язковому порядку у діючих на підприємстві інструкціях з охорони праці.

Ще одним з основних положень інструкцій є те, що працівники перед початком роботи в агропромисловому комплексі повинні проходити медичний огляд, з обов'язковим вимірюванням тиску, та оцінку загального стану працівника (особливо водіїв автотранспорту та сільськогосподарської техніки). Після чого, працівник допускається до роботи.

Проте на багатьох агропромислових підприємствах в інструкціях такий пункт відсутній, або це положення ігнорується, що призводить до того, що під час роботи, у зв'язку з незадовільним станом здоров'я працівнику стає зле. Це може призвести до нещасних випадків на виробництві, а у випадку з водіями – до аварій на транспорті та летальних випадків [6].

І саме в цій ситуації знадобиться ще одне фундаментальне положення з інструкції охорони праці, яке повинно бути в обов'язковому порядку, а саме те, що працівник повинен знати та вміти надавати домедичну допомогу потерпілому в разі нещасного випадку. Але, на жаль, часто ніхто навіть не цікавиться тим, чи вміє працівник надавати першу медичну допомогу, чи ні. Іноді проводячи інструктажі з питань охорони праці, питання з надання першої медичної допомоги відсутні [7], частіше всього вони саботуються і просто зводяться до звичайної бюрократії, проходженню тестів та підпису документів що інструктаж було пройдено.

Отже, з метою дотримання правил охорони праці працівник повинен неухильно керуватися вимогами правил внутрішнього трудового розпорядку, інструкцій з охорони праці та безпечного ведення робіт, які діють на сільгосп підприємстві; бути уважним при виконанні сільськогосподарських робіт, забезпечити раціональну організацію праці на своєму робочому місці.

Інструкція з охорони праці, це нормативний документ, що містить обов'язкові вимоги з охорони праці для працівників. Вони повинні своєчасно розроблені на підприємствах, коригуватися, з вимогами цих інструкцій всі працюючі повинні бути своєчасно ознайомлені.

Бібліографічний список

1. Іваненко В. С. Управління економічними та соціальними питаннями у сфері охорони праці на підприємствах аграрного профілю // Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, м. Мукачєво, 6-7 квітня 2022 р. Мукачєво : МДУ, 2022. С. 105-108. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11482>.

2. Курепін В.М., Грушковська І.М. Перспективи розвитку сільськогосподарських підприємств в залежності від показників, пов'язаних з умовами праці. *MOTROL*. 2012. Vol.14. №.4. 28-31. URL:<http://hdl.handle.net/123456789/1180>.

3. Курепін В. М., Горбунова К. М. Комплексна безпека підприємств, як складова системи управління // Актуальні питання техногенної та цивільної безпеки України : матеріали I Всеукраїнської наукової конференції професорсько-викладацького складу, м. Миколаїв, 21-22 вересня 2018 р.- Миколаїв : Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, 2018. – С. 21 – 23. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6414>.

4. Основи охорони праці : змістовий модуль № 1. «Правові та організаційні основи охорони праці». Тема № 4. «Навчання з питань охорони праці. Профілактика травматизму та професійних захворювань» : конспект лекції /

уклад. В. М. Курепін. – Миколаїв : МНАУ, 2021. – 29 с.
URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9868>.

5. Єгіазарян А. С. Умови праці та фактори їх формування // Перспективна техніка і технології – 2021 : матеріали XVII міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених, аспірантів і студентів, 21-23 вересня 2021 р., м. Миколаїв. Т. 1 / Міністерство освіти і науки України ; Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 40-43.
URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/10402>.

6. Курепін В. М. Визначення основних напрямів профілактики травматизму водіїв автотранспортних засобів аграрного сектору // Педагогічні інновації : матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Миколаїв, 28-29 квітня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 160-163.
URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9297>.

7. Вишняков Д.С. Запобігання професійним захворюванням і виробничому травматизму – запорука підвищення конкурентоспроможності підприємства // Участь молоді у розбудові агропромислового комплексу України: 32-ї студентської науково-теоретичної конференції, 18-20 березня 2020 р., Миколаїв. – Миколаїв : МНАУ, 2020 – С. 71 – 74.
URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/7022>.

Науковий керівник:

Курепін В.М.,

канд.екон.наук, доцент

Миколаївський національний аграрний університет

ПОСЛІДОВНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ТА НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ А УКРАЇНИ

Курепін В.М.,

канд.екон.наук, доцент

Миколаївський національний аграрний університет

Для реалізації соціальних інтересів суб'єктів управління в період загроз і небезпек, некерованості соціально-економічних процесів розвитку країни, зростанням втрат національної економіки під час повномасштабної агресії та подоланням негативних наслідків збройного конфлікту є потреба в державному регулюванні соціальною безпекою.

Наявність і прояв ризиків, загроз і небезпек для людини [1], суспільства та держави, це аргументи, які визначають критичний стан соціальної безпеки в Україні. Людина, при тривалому стані небезпеки, відчуває себе приречено. Відбувається деформація моральних і духовних цінностей, відсутність перспектив для будь-якого позитивного розвитку [2].

В умовах небезпеки практично всі люди відчувають себе у небезпеці, суспільство живе за песимістичним сценарієм. Держава у стані соціальної небезпеки змінює пріоритети: віддає перевагу воєнним та оборонним питанням; відкладає на невизначену перспективу досягнення та пріоритети соціальної